

Paulus krach
wat hij meent,
stens wil.
dat de Messias
den „tekstus-
alle geloovigen
et de gedachte,
het profetisch
vorden en aan-
trus tot Jezus
daarna ook zijn
akelijkheid van
„Heere, wees
ieden”, waarop
eh twijfelt geen
trus' wederge-
rij, als anderen
nd voor het-
ts Petrus, door
en? Is ook de
t aan de orde
ie toen geleefd
jkheid moesten
en haar ver-

ter vrij te men-
niet „curieuse-
daarvan na-
orie eens recht
Christelijk Gere-
n wedergeboren
en zal? En als
er een rectorale
zelijk sijnboelt,
zeuke erin ziet?
erk groeit ook
ar ze zal ook
zake gedingen,
verd geworpen,
oe de exegese
eens uit zal
1. 1:15; 2 Tim.
34:14?

aat.
e en dergelijke
paalde groepen
hart vergroven
van het groote
heeft.
van sommigen
persoon) om te
asteren wat zij
groote afbreuk
kan den haard

ver dr Kuypers
en bewijs van
zijn leer der
seft, om het te
heidenen”; in
t een machtig
tegevonden, no-
rde oratie, dat
die leer noodig
zien, maar om
onwedergeboren
seeren:

comen moest
ratistischen ar-
uit de bestaande
te bestempelen
een leer noodig
ehen dat alge-
deel der Kerk
eer nu was te
e van alle „Ge-

Kuyper hoort
hting, die kan
eraan te het
voor de dooden
in theologische

I mogelijk, dat
dezelfde belijde-
valde „Weker”
d. H. Geest
met hetzelfde
ander zegt: gij
nover u op dit
tar een greintje
zien, dan moet
r daar spreekt
geref, kerkon-
edaan, worden
taal genegeerd
rór die nadere

vortuizden, die
schreef ze wel
dachten, welke
lerzoek worden
k zijn.

an wjsbare
t niet. Het is
nde menschen,
m, de eenheid
in; en of wij
en, om te bij-
ndering.

we heransen

Ik weet wel, de hier besproken kwestie is maar één van de vele vraagpunten.

Maar als er werk wordt overgelaten aan de liefde, dan zal blijken, dat tegen andere aanklachten minstens evenveel is in te brengen als hier tegen de beweringen van docent v. d. S. uit de geschriften van dr Kuypers veel saam te lezen — zonder eenige moeite.

Ja, zonder eenige moeite.
Want een artikelenreeks als deze is gemakkelijk te schrijven voor iedereen, die een paar boeken van dr Kuypers heeft.

Deze artikelen missen alle verdienstelijkheid; en dat is voor wie ze schreef hun grootste verdienste: want het is zijn sterkste argument.

Al zou ik me totaal vergissen: in de kerk van Christus mag men geen breuken uitroepen, waartegen ieder in de gauwigheid ook zelfs maar schijnargumenten voor het oprapen heeft.

Het was geen kunst, in de greppel, die te Apeldoorn gegraven, of opengehouden werd — voor de schouw — sand te werpen, ieder kon dat doen.

Laat men zeggen, dat de greppel nog niet gedempt is.

Als men ginds argumenten heeft, ik zal ze graag verwerken.

Maar laat men van breuken alleen spreken, waar de rotsen scheuren en de aarde beeft en God de voren diep heeft getrokken. Daar is meer gebeurd dan de formatie van een greppel.

Want de kerk moet jagen naar eenheid.

En tot het jagen naar eenheid is een eerste vereischte: de waarheid spreken; al is ze hard en verdrietig te zeggen.

K. S.

UIT HET POLITIEKE EN SOCIALE LEVEN.

Volksinvloed.

In den loop van dezen zomer, heeft Dr F. Posthuma, als voorzitter van de Nederlandsche Maatschappij voor Nijverheid en Handel, een zeer belangrijke rede gehouden.

De spreker heeft allereerst de ontwikkeling van den volksinvloed geschetst. Langzamerhand is, in den strijd tusschen volksvertegenwoordiging en de Kroon, de invloed van de laatste afgenomen.

Steeds meer is het gegaan in democratische richting, zoodat thans, met het oog op de Kroon, gezegd kan worden: het volk regeert.

Doch met de toeneming van den invloed der Staten-Generaal op de Kroon en van het volk op de Staten-Generaal, is ook toegenomen de omvang van de bestuursstaak en de wetgevende arbeid.

En dan vervolgt de spreker:

„Wanneer ik mij rekenschap geef van alles, wat tegenwoordig onder het „regeren” begrepen is, van de ontzagwekkende uitbreiding der staatsstaak en van de veelheid der uiteenlopende onderwerpen, die om regeling vragen, dan mag ik, dunkt mij, als stelling poneeren, dat tot de bijzonderheden van dit alles de bemoeiingen der Staten-Generaal zich niet kunnen uitstreken. Onze volksvertegenwoordiging is niet samengesteld en kan als politieke instelling, draagster van algemeene staatkundige beginselen, niet samengesteld worden met het oog op zulk een taak. Men kan niet in een beperkt college als de Tweede Kamer, zoo veel deskundigheid vereenigen, dat daarmede inderdaad een actieve medewerking van het volk aan alle onderdelen van het bestuur zou zijn verwezenlijkt.

Ook om andere redenen behoort dit tot de onmogelijkheden.

Wat de departementshoofden betreft, het is veelal hun politiek cachet, het zijn de door hen beleden beginselen, die in de eerste plaats hun optreden als ministers bepalen. Het is ver van mij iets te willen afdingen op de bekwaamheid van de bewindslieden, die ons land regeren en geregeerd hebben, wanneer ik zeg, dat geen minister de werkzaamheden van zijn departement tot in alle details kan beheerschen. Het komt dus voor een groot deel op de departementsambtenaren aan.”

Het is dus eigenlijk wel tragisch.

Lange jaren is een moeizame strijd gestreden om den volksinvloed te vermeederen en als eindelijk de strijd is gewonnen dan moet men constateeren, dat het apparaat waardoor de volksinvloed zich bij uitstek zou doen gelden, totaal ongeschikt is voor de omvangrijke taak der regering.

Toch brengt dit den spreker niet tot een twijfelen aan het eens gekozen ideaal der volksregering.

„Is trouwens niet de eerste keer in de historie, dat de regering van allen over allen een onmogelijkheid blijkt te zijn.

Telkens opnieuw bleek op het moment der verwezenlijking, dat het volk zichzelf niet regeeren kan.

Zoo wordt dan ook thans in de aangehaalde redevoering door Dr Posthuma, na de erkenning, dat er thans van werkelijke volksregering geen sprake is, gezocht naar nieuwe vormen waarin het beoogde kan verwezenlijkt worden.

De weg, die dan gewezen wordt, schijnt op het oog ontleend te zijn aan wat de anti-revolutionaire partij heeft nagestreefd.

Het moet gaan in de richting van de decentralisatie, doch het is niet het decentralisatie-systeem der Fransche revolutie, waarbij het land in stukjes en brokjes wordt verdeeld, die al hun rechten ontleenen aan den almachtigen staat, maar een decentralisatie naar belangen, waardoor aan belanghebbenden de regeling van eigen aangelegenheden wordt overgelaten.

Dit zal kunnen geschieden door de Kamers te ontlasten en de voorbereiding van wettelijke maatregelen te doen plaats hebben door de organisaties der belanghebbenden.

Doch niet alleen de wetgeving, ook de uitvoering zou voor een groot deel aan hen worden overgelaten.

Thans reeds hebben wij in den Hoogen Raad van Arbeid, in den Onderwijsraad en meer dergelijke instellingen de vormen gevonden, waarin de komende decentralisatie zich zal kunnen uiten.

Door deze decentralisatie zal de belangstelling en medewerking des volks worden geprikkeld, de kiezersgunst zal aan beteekenis verliezen en zoo zal langs dezen weg en nu in der waarheid het oude ideaal bereikt worden, de zelfregering van het volk.

Ongetwijfeld is in dit alles veel, waarmede wij het eens kunnen zijn.

Ook wij zijn voorstanders van een rechtmatigen volksinvloed, al is dit heel iets anders dan: „het volk regeert”.

Ook wij streven voor decentralisatie en zijn geen aanhangers van de leer van het staatsvermogen.

Toch is er een belangrijk verschil.

Een verschil in het beginsel en een verschil in de uitwerking.

Op het eerste wees reeds Groen van Prinsterer toen hij schreef: „Waar, volgens vrijzinnige theorieën, de gehoorzaamheid aan God, als grondslag van het staatsrecht wegvallt, worden vrijheden en regten verleend, niet erkend”.

„Vrijheden en regten; ja, doch voor zoolang en zoover de staat het vergunt.”

„Door de ontwikkeling der vrijzinnige theorieën wordt men naar het absolutisme geleid.”

„Het goedvinden der meerderheid, onder den naam algemeen welzijn en publiek belang, is, in elke sfeer, de bron en toetssteen van waarheid en wet.”

„Zelfstandig aanzijn en verkregen regt, wijken voor de eischen van algemeenen wil en publieken dienst.”

Daartegenover kent Groen, in zijne beginselen, den grond voor een wettig protest tegen het alvermogen der wet.

Dan is er het verschil in de uitwerking.

Dr Posthuma wil langs de decentralisatie der belangen komen tot het oude ideaal: „het volk regeert”.

Maar als belangengroepen de staatsmacht hanteeren om eigen zaken te regelen, dan zal vrij zeker het belang der meerderheid den doorslag geven.

Voor het groote gevaar, dat hierin schuilt mogen wij niet blind zijn, ook tegenover de wenschen, die soms uit eigen kring gehoord worden.

Ten volle onderschrijven we dan ook wat in het eerste nummer van „De Maatschappij” te dezer zake gezegd wordt: „Recht, mede in het sociaal-economische leven, ziedaar wat dezerzijds wordt voorgestaan. Indien men zich van het standpunt van het recht laat afdringen, en het belang tot rechtsnoer gaat nemen, dan laat, met name op dit terrein, de strijd van allen tegen allen op. Principieel verandert dat niet, als het algemeen belang in de plaats van het particulier belang gesteld wordt”.

Arnhem.

E. VISSER.

LITERATUUR EN KUNST.

„De Bijbel als boek van Schoonheid”.

(Slot.)

In het vorig artikel wezen we op het inleidend gedeelte van Dr Wielenga's boek, de behandeling van datgene, wat gekend en erkend behoort te worden, zal men den Bijbel als boek van schoonheid kunnen zien. Thans komen we tot de beschouwing van het tweede deel, de bespreking van het onderwerp zelf.

Tot deze bespreking leidt de Auteur ons in met deze woorden:

„... (Wij) staan thans voor het practisch deel van onze taak: de schoonheid in den Bijbel zelf door het voorbeeld aan te wijzen! Wij willen dit Goddelijk boek doorwandelen als een landschap, waarin de Naam des Heeren heerlijk is, als een paradijs, waar ons nergens de toegang wordt verboden. Ook het meest verborgen hoekje noodigt ons: kom en zie! Van allen boom dezes hofs mag de geloovige vrijelijk eten....

In den Bijbel is, niet minder dan in de natuur, alle verscheidenheid van schoonheid, ge komt nooit uitgekeken: ieder onderzoek leidt tot nieuwe verrassingen. Hier geen kans op teleurstellingen, maar wel een prikkel om voort te gaan van heerlijkheid tot heerlijkheid.”

En dan volgt de Schrijver, den Bijbel beschouwende „als een letterkundig fenomeen”, de gewone indeeling van literaire kunst. Hij beziet de poëzie in haar natuurlijke vertakkingen van episch, didactisch en lyrisch, en het proza in dezelfde openbaringen. Daarbij merkt hij op, dat we het dramatische element missen, althans als kunstvorm, maar hij verklaart dit uit de gesteldheid der israelitische volksziel, die door en door lyrisch is.”

Maar het letterkundige is echter niet de eenige

factor, die de schoonheid van een boek bepaalt en vooral niet van een boek als de Bijbel. Bij de opperste kunst, die de Bijbel ten toon spreidt, gaat de kunst zelve schuil, vervalt alle gedachte aan „artistieke bijzonderheden”. Zonder daarom deze te verwaarloozen in z'n beschouwing („wat trouwens onmogelijk zou zijn, want de taalziel is zonder de woord- en stijlincarnatie ondenkbaar”) kiest Dr Wielenga een anderen weg ter benadering van de schoonheid des Bijbels, een weg, dien de Schrift zelf ons wijst. „God zelf gaf den mensch een driefoudig ambt, in verband met een, hem ingeschapen, driefoudig vermogen.” Hij gaf hem een redelijk verstand en de gave, de daardoor verkregen kennis in woorden weer te geven: een profetisch ambt; het gevoelsvermogen, dat in staat stelt zich in liefde te wijden aan de mystieke heerlijkheid der dingen: een priesterlijk ambt; het wilsvermogen, dat bewarenden en bouwenden invloed oefenen kan: een koninklijk ambt. En in aansluiting bij dit driefoudig vermogen, dat den heiligen Schrijvers is toebedeeld geweest, spreekt Dr Wielenga over de profetische schoonheid, d.i. de schoonheid, waarin het verstandelijk element overheerscht, de priesterlijke schoonheid, waarin het eigenlijk schoonheidsgevoel zijn mystiek werk doet, de koninklijke schoonheid, de triomfantelijke openbaring van de macht en de majesteit van den wil. Dit „driedeelig principieel van beoordeeling” is daarbij echter niet een verdeling van de schoonheid des Bijbels in drie groepen, want, herhaaldelijk bereikt de schoonheidsharmonie zoo groote hoogte, „dat de drie elementen gelijkelijk vertegenwoordigd zijn”. Maar 'tis „het goede middel, om den rijkdom van schoonheid in zijn volheid en veelsoortigheid te bezien en aesthetisch toe te eigenen”. En dat tot heiliging van Gods Naam!

* * *

Naar deze hoofdlijnen dan wordt de stof bewerkt, met voortdurende verwijzing naar den Bijbel zelf, om de schoonheid, waarover gesproken wordt, te doen zien. Daardoor is het U, als ge leest of ge gaat door een bloeienden hof, vol van kleuren, door een overvloeijende weelde van zon-overnoten pracht.

In regelmatig gang onze lezers te leiden door dezen hof van schoonheid, door nader opmerkzaam te maken op al de onderdeelen van elk der drie hoofdstukken, zou meer ruimte vragen, dan beschikbaar is. Daarom wijzen we slechts op de voornaamste punten, zooals die in de opschriften door den Schrijver zelf zijn aangegeven.

De profetische schoonheid wordt ontvouwd door een beschouwen van „de schoonheid van het Evangelie”, „de schoone architectuur van het boek” (in welk stuk bijzonder mooi geteekend wordt de organische orde van den Bijbel in de schijnbaar zoo ver-uiteenliggende deelen) „de schoonheid der bijzondere gedachten”, zooals die in de Heilige historie verwerkelijking vinden.

De priesterlijke schoonheid, die immers aansluit bij het gevoelsvermogen, wordt geteekend in „het gevoelselement in de taal des Bijbels” en in „het schoone proza” en „de schoone poëzie”. Dit gedeelte is naar ons oordeel het mooiste van heel dit mooie werk. Hier toont de Schrijver zich in z'n volle kracht: schoonheidsgenieter zelf, en staande in eerbiedige bewondering voor de heerlijkheid, die hij anderen wil doen zien. Er zijn vele fragmenten in dit hoofdstuk, die zelf proeven zijn van het schoone proza, rijk van taalkracht en in ritmiek der woorden melodieuze klanken-kunst. Men leze maar eens de stukken over „het lyrische proza”, „het volksdicht”, „de religieuze lyriek”. Dan pas gaat men verstaan, welk een weelde-overvloed van schoonheid in den Bijbel ligt uitgespreid voor het eerbiedig-bewonderend oog. De koninklijke schoonheid wordt aangegeven in de ontleding van „het koninklijk karakter der taal”, „de koninklijke zekerheid”, „de koninklijke activiteit”, „de koninklijke majesteit”.

Meer dan een dorre opsomming kunnen wij niet geven. Maar ze moge voldoende zijn, om te doen verstaan, welk een rijkdom van gedachten Dr Wielenga in dezen arbeid heeft neergelegd en een prikkel, om dit pracht-boek zelf te lezen, te genieten.

Want dat is voor alles de waarde van deze studie: zij verrijkt en verdiept.

Ze verrijkt, omdat een goudglans van schoonheid valt over gansch den Bijbel, die, stralend in zijn heerlijkheid als Woord van God, bovendien ook gezien wordt als de openbaring van het opperste schoon, dat alleen is in God. Meer dan eens zal elke Bijbellezers de schoonheid van de dichterlijke taal hebben gevoeld, vooral wanneer hij overvloed las, maar door dit boek wordt men tot een welbewuste onderscheiding van het schoone opgeleid en leert men haar zóó zien, dat men haar anderen kan doen zien. Door deze kracht beteekent dit boek een verrijking voor onze christelijke gemeenschap in haar geheel, die de Bijbel in het centrum stelt van haar onderwijs, en voor ieder onzer in 't bijzonder.

En ze verdiept, omdat over tal van punten vorklarend licht opgaat, waardoor we te beter den zin van het verhaalde leeren verstaan. Door de uiteenzetting b.v. van het schoone parallelisme worden vele psalmen en dichterlijke fragmenten in hun samenstelling duidelijk, door het onderrecht betreffende het wezen der schoone beeldspraak gaat men

allerlei stoute tropen zien in hun kracht en de beschouwing over het volksdicht als uiting van de volkspysche leert tal van poëtische gedeelten in hun wezenlijke betekenis kennen. Deze voorbeelden reeks kan men naar believen uitbreiden. Altijd weer zal blijken, hoezeer de lectuur van dit boek onze kennis van de Heilige Schrift verdiept.

Verrijkend dus en verdiepend is de toegewijde lectuur van deze studie. Maar ook in hooge mate onderrichtend in aesthetischen zin. Heel het boek immers is gewijd aan een beschouwen van de schoonheid en onder de bevoegde leiding van Dr. Wielenga, schoonheidskenner als weinigen onder ons, wordt de lezer nader gebracht tot de kennis van het schoone, zooals dat in het licht eener christelijke levensbeschouwing moet worden gezien.

En ten slotte is dit boek vormend ook voor ons inzicht in de schoonheid van taal. Want, we zeiden het al bij herhaling, Dr. Wielenga is stylist bij uitzondering, een schrijver, die het instrument der taal met benijdenswaardige virtuositeit hanteert.

Met dankbare erkenning van haar veelzijdige betekenis aanvaardt we deze studie, die in wijden kring belangstellende lezers moge vinden.

C. T.

ZENDING EN EVANGELISATIE.

Stockholm en de Zending.

I.

Het opschrift kan eenige verwarring stichten en de meening vestigen, alsof op de bekende Conferentie voor praktisch Christendom, dezen zomer te Stockholm gehouden, de arbeid der zending opzettelijk ware ter sprake gekomen.

Dit nu is geenszins het geval geweest.

Bevreemding behoeft dit niet te wekken. Zeker, de zending is wel mee het voornaamste, dat bij het praktisch Christendom behoort. In dezen arbeid geeft de kerk zich aan haar Heiland en Heere, om zijn Naam uit te dragen in het midden der wereld, en Zijn gemeente allerwege te stichten onder de volkeren. Toch was er op de Conferentie voor de zending geen plaats.

Wij hebben hierin geen miskenning van de zending te zien.

De organisatoren en leiders waren van meening, dat er aan de zending op andere wijze steeds overvloedige aandacht wordt geschonken; zij heeft haar eigen conferenties, plaatselijk, provinciaal, landelijk, ook wel internationaal; haar nationale Raden, internationalen Raad, tijdschriften enz. En nu kon te Stockholm wel over de zending zijn gehandeld, doch dat zou dan slechts zeer ten deele zijn geweest; om des tijds wil en uit oorzaak van de vele onderwerpen, die op het program stonden, zou aan de zending geen haar waardige plaats kunnen zij ingeruimd; en zoo werd het beter geacht haar geheel uit te schakelen.

Daarmee is aan de zending geen onrecht en schade aangedaan. Er was nu gelegenheid vraagstukken naar voren te brengen, die ten nauwste met de zending in verband staan, en waarover een algemeene conferentie, gelijk die te Stockholm, beter kon spreken dan een conferentie, die alleen met de zending zich inlaat.

Behalve, dat de zending even gememoreerd werd bij het vraagstuk over opvoeding en onderwijs, werd zij tot tweemaal toe het onderwerp der algemeene belangstelling, terwijl ook nog de inrichting der conferentie als zoodanig het onderscheid deed uitkomen, dat er is tusschen wat wij de Germaansche en Angelsaksische zending kunnen noemen.

Wij beginnen met het Rassenvraagstuk.

Dit vraagstuk is van het hoogste gewicht, en de conferentie heeft het zelfs noodig geacht een geschrift erover op te stellen en te publiceeren. Behalve een inleiding en slothoofdstuk bevat het hoofdstukken over Wezen en functie der Christelijke Religie, Rassen en rassenproblemen van Christelijk standpunt bezien, Gelijheid der rassen. De zedelijke normen voor de verhoudingen tusschen de rassen, en Dringende doeleinden. Een heel program dus. En het behoeft wel geen nader betoog, hoe nauw de zending bij dit alles betrokken is.

Wij aanvaarden het bestaan der rassen. Het gaat niet aan, daarin alleen een gevolg van de zonde te zien, en alzoo het ontstaan der rassen slechts in de vlakke van Sinear te zoeken. In Noach's tent werd het onderscheid in de menschheid reeds openbaar, en wij mogen zeggen zelfs, dat het in de schepping is gegrond.

Moge de zonde, vooral de zonde van den torenbouw, het rasonderscheid tot een tegenstelling hebben gemaakt, wij mogen toch aannemen, dat God de rassen gewild heeft; in het bestaan ervan zien wij een deel van Gods plan tot uitvoering komen, hetwelk Hij naar Zijn Raad met de menschheid heeft.

Meer dan vroeger is het rassenvraagstuk een probleem van de eerste orde geworden. Tot nu toe, in elk geval tot voor korten tijd, was het blanke ras de overheersende partij. Door de macht der cultuur bedwong het de anderen. Maar dat is, vooral sinds den oorlog, geheel veranderd.

De andere rassen zijn ontwaakt, en zichzelf en hun kracht bewust geworden. Zij hebben gezien,

dat de blanken niet onkwestbaar, niet onoverwinnelijk zijn. Hun cultuur beginnen zij over te nemen. De dwinglandij, reeds lang gehaat, wordt tegengestaan; aan de keten wordt gerammeld, en vrijheid en zelfstandigheid als een gebiedende eisch gesteld.

Dat hier gevaren dreigen voor het blanke ras, ligt voor de hand. In groote dwaasheid hebben de blanke volken gemeend, dat het aardse het al is; in cultuur alleen werd heil gezocht, en de zedelijke en godsdienstige behoeften verwaarloosd en onderdrukt. Dat moet zich wreken.

Als de rassen eenparig tegen de blanken opstaan, is het met hem gedaan. Alleen met geestelijke wapenen kunnen de rassen, die nu nog in mindere conditie verkeerden, worden bedwongen, of wilt ge, door geestelijke middelen slechts in het rechte spoor geleid. En dit is noodig.

Stel eens, dat China en Japan tot samenwerking kwamen tegen de Europeanen en Amerikanen, dan ware het Gele Gevaar werkelijkheid geworden en de heerschappij der blanken in Azië spoedig tot het verleden behoorend. En als Afrika ontwakend zichzelf wordt, zal het blanke ras het Zwarte werelddeel moeten verlaten. Zelfs is de gedachte reeds uitgesproken, dat binnen afzienbaren tijd de vijandige rassen Europa zouden kunnen overstroomden, gelijk meer dan duizend jaar geleden ook geschied is, om de geheele Europeesche cultuur te verpletteren en alle zedelijkheid en godsdienst uit te roeien.

Het gaat dan ook niet aan, constateerde de conferentie van Stockholm, om zonder meer de heerlijkheid en voortreffelijkheid van het blanke ras uit te roepen.

Om welke redenen zouden wij op de andere rassen neerzien? Bij God is geen aanzien des persoons; en zou deze er dan wel bij ons mogen zijn? In Christus is geen Jood of Griek, geen Scyth of Barbaar; de middelmuur des afscheidsels is omgeworpen. Christus is onze vrede. God heeft alle menschen naar Zijn beeld gemaakt. Alle menschen, en niet alleen de blanken, hebben een onsterfelijke ziel. Christus vergadert Zijn volk uit alle geslacht en taal en natie. Hij is de Zaligmaker der wereld, en niet alleen van het blanke ras. God was in Christus de wereld met zichzelf verzoenende, hun hun zonden niet toerekenende.

Dit zijn algemeen bekende en ook aanvaarde waarheden; indien zij toegepast worden is de tegenstelling tusschen de rassen op zij gezet. En dien kant moet het uit.

Zeker, in het zwarte ras b.v. schuilen andere krachten en eigenschappen dan in het gele ras; maar toch krachten en eigenschappen, die God erin heeft gelegd; en het is de plicht van elk ras zijn krachten en eigenschappen te ontwikkelen en te gebruiken tot eer van God.

Een ras zou dan ook niet de taak, door God aan de menschheid opgelegd, kunnen volbrengen; de eendrachtige samenwerking van alle rassen alleen zal dit vermogen.

Als wij dit in het oog houden, wordt duidelijk, welke roeping de zending heeft.

Zij mag niet doen, alsof er geen onderscheid is tusschen de rassen, en een blanke hetzelfde vermogen als een zwarte. Wij hebben het onderscheid te aanvaarden als door God gewild. Alleen maar meene het ene ras niet, dat het meerder is dan het andere en het dus mag knechten. En tevens mag het onderscheid niet tot een tegenstelling gemaakt, noch ook de eenheid in de verscheidenheid uit het oog worden verloren.

Als wij zeggen, dat de zending moet meewerken aan de ontwikkeling der krachten, die in de rassen zijn gelegd, wordt er niet mede bedoeld, dat de zending zich op de politiek moet werpen of de talloze sociale vraagstukken heeft op te lossen. Zending is zending, en zij moet zending blijven.

Doch de zending werke het sterven der Christelijke regeeringen in de hand.

Trouwens, de zending beoogt ook christianisatie; de kerstening der volken. Het is dan ook de vrucht der zending, dat de gaven en krachten der rassen tot beoefening en ontwikkeling worden gebracht.

Eveneens heeft de zending tot roeping, om door haar voorbeeld, en ook wel door haar woord, het aan de christelijke regeeringen voor te houden, dat de rassen gelijkwaardig zijn, en dat, gelijk de zending de Christelijke Inlandsche kerk tot zelfstandigheid wil leiden, ook de regeeringen de volken tot vrijheid en onafhankelijkheid moeten opvoeden.

Doch genoeg. Het ligt niet in onze bedoeling, om het rassenvraagstuk in een enkel artikel te behandelen, waar Dr. Speer en Dr. Oldham er dikke boeken over hebben geschreven. Wij wilden slechts laten zien, hoe de conferentie van Stockholm de zending heeft gediend, door haar behandeling van het rassenprobleem. Wie de zaak volledig wil nagaan, leze „Christelijke Kerk en Rassenvragen, Gedenkschrift der Stockholmsche Conferentie voor praktisch Christendom”, in het Neue Allgemeine Miss. Zeitschrift Oct. 1925 blz. 289—299.

Op nog andere wijze heeft deze conferentie op de zending, zij het ook zijdelings, invloed uitgeoefend. Het zij ons vergund daarop een volgend maal te wijzen.

J. D. W.

UIT DE BUITENLANDSCHE KERKEN.

Pers-Stemmen.

Krachtens besluit van de Redactie zullen behalve de beschouwingen van Dr. G. Keizer over de buitenlandsche kerken, in deze rubriek ook pers-stemmen verschijnen. Om niet het gebied van Dr. Keizer te betreden zullen de bijdragen heel kort zijn.

Het kwam de Redactie wenschelijk voor, buitenlandsche schrijvers zelf aan het woord te laten komen. Allereerst zullen persuitingen opgenomen worden van hen, die met ons op den bodem der Gereformeerde belijdenis staan.

Want vóór alles willen wij op deze wijze de zaak van het International Calvinisme dienen.

Om contact te krijgen met Gereformeerden in het buitenland is het noodig, dat wij hen beter kennen.

En pas in de tweede plaats zal aandacht geschonken worden aan verschillende geestelijke stroomingen in het buitenland.

De vertaling van citaten uit bladen, die in een andere taal verschijnen dan de onze, kunnen wij wegens gebrek aan tijd niet zelf op ons nemen. Doch er wordt zorg gedragen, dat zij door bevoegde hand geschiedt.

„De Reformatie” is op onderscheiden buitenlandsche kerkelijke bladen geabonneerd, doch natuurlijk niet op alle.

Mogen wij daarom de medewerking van onze lezers in het buitenland inroepen om ons artikelen en persberichten toe te zenden, die zij voor Nederlandsche Gereformeerden van belang achten?

Bij voorbaat wordt hun daarvoor onze hartelijke dank betuigd.

Zij zullen zich wel niet laten ontmoedigen, wanneer hun inzending eens niet wordt opgenomen. Want er zal vanzelf wel eenige schifting moeten plaats hebben.

In den regel zullen slechts korte stukjes geplaatst worden. Maar uitzonderingen zullen er ook wel voorkomen.

Het kan eigenlijk wel onvermeld blijven, dat men niet in ieder nummer deze Pers-stemmen verwacht; mag. Onder de rubrieken, welke met het oog op onze plaatsruimte niet geregeld kunnen verschijnen, behoort ook deze.

Mogen dan deze stemmen ons vooral nader brengen tot Calvinisten uit andere landen.

De Vrije Universiteiten Amerika.

In Amerika hadden we het genoeg kennis is maken met den steller van het onderstaande stuk, dat als „ingezonden” een plaats vond in „De (Amerik.) Wachter”.

Hij is een zeer sympathiek man met een hart, dat vurig klopt voor de verbreiding van het Calvinisme. Wij blijven altijd dankbaar hem te hebben ontmoet.

Het doet elk Gereformeerde die meeleeft uit en strijd voor de Gereformeerde beginselen goed en geeft hoop voor de toekomst dat drie onzer predikanten nu hunne studie voortzetten in de Vrije Universiteit in Nederland, terwijl de Vrije Universiteit thans de gelegenheid biedt in onderscheidene examens het doctoraat in de theologie te verwerven. Hierbij komt, dat de theologische faculteit der Vrije Universiteit is samengesteld uit mannen die wetenschappelijk volkomen op de hoogte van hun tijd zijn en die volkomen getrouw zijn, naar ons beste weten, aan de Gereformeerde belijdenis; die geleid zijn ten tijde toen het Calvinisme onder de leiding van de professoren A. Kuiper en H. Bavinck tot nieuwe ontwikkeling gebracht werd. Kerkelijk en theologisch niet alleen, maar ook algemeen wetenschappelijk, sociaal en in de politiek zijn ze beroemd. Zoo ook toonden ze pal te staan in de zaak Netelenbos en Geelkerken voor de beproefde Gereformeerde leer. Zoo deze slechts gesteld werden in hunne geschiktheid om leiders van het Gereformeerde volk te zijn in onze veelbewogen dagen die niet alleen invloed hebben in hun eigen vaderland, maar ook daar buiten in Hongarije en Zuid-Afrika.

Verblijf in het buitenland is reeds algemeen zeer begeerd voor een gestudeerde; hoeveel te meer zoo men daar een wijze vertoeven kan in een land waar de lucht als bezwangerd is met Calvinistische tradities, stellingen en beginselen.

In dit opzicht heeft het Gereformeerde Nederland zijn weerga niet. Hoeveel goeds zoude er ook niet uitgaan van hen die hun verdere studie daar voortzetten om leiding te geven in de onderscheidene levenssterren die ons door God toevertrouwd zijn? Is er niet iets wonderlijks in dat waar het Gereformeerde wezen in Genève is dood gebleed, in het land der Hugenooten bijna uitstierf en in Amerika zoo veel ingruild werd in onderscheidene ongelooftheorien, er toch bij de Gereformeerden nog een hoger en dorst gevoeld wordt naar Gereformeerde waarheid en hare handhaving voor de toekomst? Zou onze verwachting te veel zijn dat die zelfde God die het Calvinisme hier geplant heeft, bezig is aan dat Gereformeerde wezen een nieuwe, een andere op onzen tijd berekende toekomst te bereiden? Zouden wij nog verwaardigd mogen worden om aan een volk mede te mogen arbeiden, die wel zijn liefde van Jezus maar zijn wijsheid van de wereld overneemt? Zoude er nog mogelijkheid kunnen bestaan om tegenover de ongelooftige evolutionistische wereldbeschouwing hun een geloofige wereldbeschouwing in de taal van ons land over te plaatsen? Zullen er leiders voor mogen voorbereid worden? God geve het, en het Gereformeerde volk ziet er naar uit en verlangt hare ontplooiing. Daarom zijn wij niet alleen blijde dat sommige onzer leeraars tot hooger onderwijs hunne studie voortzetten, maar begeeren een weg te openen voor hen die het gaarne zouden wenschen maar financieel daartoe kort schieten — hun ter hulp te staan door een vereeniging te organiseren die voor deze zaak hare hulp biedt.

Vroeders, ten nemen, ter gelegenheid of te roep Grand Ra

Naar onze o rika met rust hebben. Wenschen z onze Universit warm toe. Reeds stude sche jongeman meerde als to onze Universit Wij verwacht Moge de he zien bekroond Dat zou o Calvinisme blij

Zeer leerrijk tyen, van wie veel verwacht telijke toestan mer van „De knopt, maar d icht over de garije.

Bel rijkste van de con 1540 tot 157 zijn geduren n.l. de eerst Luthersch / tempel. Ma trouw, wert Deze XVI door Da A vertaald en Op grond wij dus de noemen:

1. Confe
2. Confe
- door den 1 breezen 154
- name in H fessio cathi
3. Comp
- noemd: Co
- fessio is eij
- Confessio 4
- ield op d
- jaar 1563.
4. Ilevit
5. Igaz
- 1567.
6. Confe
- is in het B
- Zie Niem
- passim.)

Behalve zijn er ee bekend zij en daarvan Deze wa halve deze canones of garije, mee kerkelijk i de meest.

1. Artic
- als „Articu
2. Artic
- herzegszól
3. Noor
4. Cano
- tributie 16
5. Cano
- Gelopi Kat
- rijke kerke
- Van al
- beroemde

breezen gev Synode”. V Unitariërs grondbegin nisie der zsteld.

De Hong „Evangelis derschheid naar Aug

Op grou gaarsche natuurlijk delbergsche oorspronkel deze twee delbergsche deze gewo tot den hu

A. Amandi is Vliet Wz., di- ter van een „Intellectum” „Zakflora” C hij kerkhede beide qualite kennen, is h hij is te min Ook Anna